

Veiledning om behandlingshjelpemidler i spesialisthelsetjenesten

Innholdsfortegnelse:

VEILEDNING OM BEHANDLINGSHJELPEMIDLER I SPESIALISTHELSETJENESTEN

1. BEHANDLINGSHJELPEMIDLER

2. ANSVAR OG ORGANISERING

Helsedirektoratet

Regionale helseforetak

Helseforetakene

3. TILDELING OG UTLÅN AV BEHANDLINGSHJELPEMIDLER

Søknadsskjemaet

Utlån

4. UTREDNING, OPPLÆRING OG OPPFØLGING

Samhandling og veiledningsplikt

FORSVARLIGHET

Håndtering og vedlikehold av utstyret

5. ANSKAFFELSER

6. PASIENTJOURNAL

7. FLYTTING, MIDLERTIDIGE OPPHOLD OG REISE

Flytting

Reise til utlandet

Reise i Norge

8. HJEMME INSTALLASJONER OG HELSEFORETAKENES ANSVAR

9. PASIENTRETTIGHETER

Rett til nødvendig helsetjenester

Valg av behandlingssted

Klage

10. FINANSIERING

Pasienters egenbetaling

11. RETTSKILDER

LOVVERKET:

FORSKRIFTER:

FORARBEIDER

St.prp.

RUNDSKRIV:

Rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet:

Rundskriv fra Helsedirektoratet:

Rundskriv fra Riksadvokaten

VEILEDERE

Veilder fra Helsedirektoratet

Veileder fra Helsedirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:

RÅD

Råd fra Forum for behandlere av utenlandske pasienter

NORM

OFFENTLIGE DOKUMENTER (HERUNDER BREV)

Helse- og omsorgsdepartementet:

Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap:

Arbeidsdepartementet:

Helsedirektoratet:

NAV:

FORKORTELSER:

Veiledning om behandlingshjelpemidler i spesialisthelsetjenesten

Dokumentet er utarbeidet av Nasjonal Nettverksgruppe for Behandlingshjelpemidler (NNB). Hensikten er å veilede helsepersonell og pasienter om en samordnet bruk av, og ordning for, behandlingshjelpemidler i spesialisthelsetjenesten.

1. Behandlingshjelpemidler

Det rettslige grunnlaget for behandlingshjelpemidler fremgår av spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 a, der de regionale helseforetakenes ”sørge for”-ansvar for spesialisthelsetjenester er gitt. Samt av pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1 b, der pasienters rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten er gitt. Bruk av behandlingshjelpemidler i spesialisthelsetjenesten forutsetter et aktivt medisinsk behandlingssopplegg.¹ Beslutning om tildeling av behandlingshjelpemidler er helsehjelp.²

Begrepet behandlingshjelpemidler omfatter både utstyr og (forbruks)materiell som benyttes i forbindelse med medisinsk behandling som tilbys av spesialisthelsetjenesten og gjennomføres utenfor sykehus. Behandlingshjelpemiddelbegrepet er ikke entydig definert, men beror på en konkret vurdering av pasientens behov i det enkelte tilfelle.³ En pasient har krav på behandlingshjelpemidler dersom dette er nødvendig i forbindelse med medisinsk behandling.⁴ Helse- og omsorgsdepartementet har de senere år kommet med en rekke avklarende brev om forståelsen av behandlingshjelpemidler, de viktigste dokumentene er oppramset avslutningsvis.

Behandlingshjelpemidler innbefatter:

- Medisinsk teknisk utstyr for spesialisert behandling
- Oksygen
- Medisinsk forbruksmaterieil

2. Ansvar og organisering

Staten har etter spesialisthelsetjenesteloven § 2-1 det overordnede ansvar for at befolkningen gis nødvendig spesialisthelsetjeneste.

Helsedirektoratet

Helsedirektoratet er øverste fagmyndighet innen helsesektoren og skal bistå de regionale helseforetakene i en nasjonal koordinering omkring kunnskaps- og metodeavklaring; også i spørsmål om kvalitetssikring av medisinske behandlingshjelpemidler.⁵ Helsedirektoratet er organisert under Helse- og omsorgsdepartementet.

Regionale helseforetak

Formidlings- og finansieringsansvaret for alle behandlingshjelpemidler er samlet hos de regionale helseforetakene; for å sikre en bedre og helhetlig behandling av pasienten, og ansvarliggjøre (finansielt) den faglige instansen som initierer behandlingen.⁶ Behandlingshjelpemidler er således en integrert del av spesialisthelsetjenesten og de regionale helseforetakenes ”sørge for”-ansvar.⁷

¹ Jf. brev fra HOD datert: 2015.02.11, 2012.06.26, 2012.02.23, 2012.02.17, 2011.11.22, 2011.04.07, 2011.09.22, 2002.06.10,

² jf. brev fra HOD datert 2014.05.09 med virkning fra 2014.01.06.

³ jf. brev fra HOD datert: 2010.05.11

⁴ jf. pbrl. § 2-1 b andre ledd og brev fra HOD datert 2015.02.11, 2013.12.16, 2012.04.27, 2012.04.24, 2012.03.21, 2012.02.23, 2010.05.11

⁵ Jf. sphsl. § 7-3

⁶ jf. st.prp.nr.1 (2002-2003), dokument nr. 15:547 (2003-2004) og brev fra HOD datert: 2013.04.17, 2012.03.21,

⁷ jf. sphsl. § 2-1 bokstav a

Forvaltningsansvaret for behandlingshjelpemidler er lagt til behandlingshjelpemiddelenheter som er opprettet ved enkelte av helseforetakene.

Helseforetakene

Helseforetakene ved behandlingshjelpemiddelenhetene har ansvar for innkjøp, utlevering og oppfølging av behandlingshjelpemidlene, i samarbeid med kliniske avdelinger og kommunehelsetjenesten. Kostnadene dekkes av de enkelte helseforetak, når behandlingshjelpemiddelet er nødvendig i forbindelse med et medisinsk behandlingsopplegg. Utlånte behandlingshjelpemidler er helseforetakets eiendom om ikke annet er avklart.

3. Tildeling og utlån av behandlingshjelpemidler

De regionale helseforetakene sitt ansvar innebærer å vurdere hvordan tjenesten skal organiseres, og hvem som kan undertegne søknad om behandlingshjelpemidler.⁸ Forvaltningsansvaret for behandlingshjelpemidler er lagt til de ulike behandlingshjelpemiddelenhetene ved det enkelte helseforetak etter en geografisk inndeling.

Alle leger med spesialistgodkjenning som er ansatt i helseforetak/sykehus kan søke om lån av et behandlingshjelpemiddel innenfor sitt fagområde. Det samme gjelder spesialister i private sykehus som er offentlig godkjente og som har avtale med et regionalt helseforetak om tjenester som innbefatter behov for behandlingshjelpemidler. Legespesialister som har avtale om driftstilskudd med det regionale helseforetaket kan på samme måte søke om behandlingshjelpemidler. Leger som er under utdanning kan søke når dette skjer etter avtale med ansvarlig legespesialist.

Søknadsskjemaet

Legespesialisten, som har en pasient med behov for behandlingshjelpemidler, utfyller og signerer skjemaet «utlån av behandlingshjelpemidler». Det skal gis en begrunnelse for behovet for et behandlingshjelpemiddel. Skjemaet har utfyllingsfelt for ICD-10 hoveddiagnose-kode, og inntil 2 bi-diagnose-koder, som begrunner behov for utlån av utstyr og utlevering av forbruksmateriell.

Søknadsskjemaet sendes den aktuelle behandlingshjelpemiddelenheten som er opprettet for utlevering av behandlingshjelpemidler innen helseregionen hvor pasienten har folkeregisterregistrert adresse.

Utlån

Den behandelende legespesialisten søker om utstyr ut fra opplysninger om pasientens behov og det utstyrssortimentet helseforetaket/HINAS har inngått avtaler for. Utstyret lånes ut til pasienten så lenge det foreligger et behandlingsbehov.

4. Utredning, opplæring og oppfølging

Legespesialisten skal ha vurdert behandlingshjelpemiddelet som nødvendig i forbindelse med den medisinske behandlingen av pasienten. Legespesialisten har ansvar for nødvendig utredning og tilpasning av behandlingshjelpemiddelet før utlevering av utstyret. I utredningsfasen er det avdelingene/poliklinikken som må sørge for utstyr til utprøving. Behandlingshjelpemiddelenheten sørger for utstyr til hjemmebruk, videre oppfølging av forbruksmateriell, og nødvendig, sikker og forsvarlig oppfølging av utstyret.

Legespesialisten som har søkt om utlån av et behandlingshjelpemiddel er ansvarlig for at pasienten, pårørende eller ansvarlig helsepersonell i hjemkommunen får nødvendig opplæring i bruk av utstyret.

Legen er ansvarlig for den medisinske oppfølgingen av behandlingen som er iverksatt.

⁸ Brev fra HOD datert: 2002.12.04, 2013.04.17

Samhandling og veiledningsplikt

De regionale helseforetakene er pålagt en plikt til å legge til rette for nødvendig samarbeid mellom ulike helseforetak innad i det regionale helseforetaket, og med andre regionale helseforetak, fylkeskommuner, kommuner eller andre tjenesteytere om å tilby tjenester omfattet av loven.⁹ Helsepersonell som er ansatt i statlige helseinstitusjoner, eller som mottar tilskudd fra regionale helseforetak til sin virksomhet, har veiledningsplikt ovenfor den kommunale helse- og omsorgstjenesten.¹⁰ Veiledningsplikten skal bidra til at den kommunale helse- og omsorgstjenesten skal kunne løse sine oppgaver etter lov og forskrift.¹¹ Behandlingshjelpemiddelenhetene skal bidra til å oppfylle veiledningsplikten. Den kliniske avdelingen har i utgangspunktet opplæringsansvaret.¹²

Forsvarlighet

Begrepet forsvarlighet er en rettslig og faglig standard¹³. Den stiller et minimumskrav til helsetjenestene; helsetjenestene skal ligge på et visst nivå. Samtidig er forsvarlighetskravet knyttet til fagkunnskap og verdioppfatninger, derav varierer standarden over tid i takt med utviklingen. Forsvarlighetskravet gjør dermed rede for hva god praksis er samtidig som den setter forsvarlighetskravet nedre grense (mot det uforsvarlige). Forsvarlighetskravet krever at helsetjenestene yter tilfredsstillende kvalitet, i tide og i tilstrekkelig omfang.

Forsvarlighetskravet gjør seg gjeldende i alle prosessene i tjenesten. Spesialisthelsetjenesten er pålagt å tilrettelegge slik at personell som utfører tjenestene, blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter. Enhver som yter helsetjenester i spesialisthelsetjenesten, er pålagt å sørge for at virksomheten arbeider systematisk for kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet.¹⁴

Håndtering og vedlikehold av utstyret

Før pasienten kan begynne hjemmebehandling, må det bli foretatt en individuell forsvarlighetsvurdering av hjemmebehandlingen. Det medisinske utstyret stiller særegne krav til hjemmebehandlingen. Utstyret må tilfredsstille de krav som følger av lov om medisinsk utstyr, herunder håndteringsforskriften. Med håndtering mener forskriften anskaffelse, opplæring, plassering/tilkobling, bruk, vedlikehold/reparasjoner, oppbevaring/lagring, kassasjon av medisinsk utstyr og meldeplikten.

Det bør etableres en plan for systematisk vedlikehold for å opprettholde funksjon og sikkerhet til utstyret.¹⁵ Forskrift om elektroforetak mv. ”regulerer hvilke faglige kvalifikasjoner som er nødvendige for å kunne foreta reparasjoner, endringer og vedlikehold av elektromedisinsk utstyr og annet elektrisk utstyr.”¹⁶

Meldeplikten¹⁷ omfatter også tilbehør til medisinsk utstyr.¹⁸ Hendelser skal meldes etter egne retningslinjer, for nærmere informasjon om retningslinjen kontakt tilsynsmyndighetene.

⁹ jf. sphsl. § 2-1 e

¹⁰ jf. sphsl. § 2-1 e

¹¹ jf. sphsl. § 6-3

¹² jf. sphsl. § 3-8 nr. 4

¹³ jf. hpl. § 4 og sphsl. § 2-2

¹⁴ jf. sphsl. § 3-4 a

¹⁵ jf. veileder til håndteringsforskriften § 11 og håndteringsforskriften § 11

¹⁶ jf. veileder til håndteringsforskriften § 11

¹⁷ jf. håndteringsforskriften § 16

¹⁸ jf. håndteringsforskriften § 2

Uvedkommende skal hindres fra å få tilgang til medisinsk utstyr som kan være til fare.¹⁹ Kassert medisinsk utstyr skal behandles etter avfallsforskriften og andre forskrifter²⁰ som regulerer farlig avfall.²¹

Medisinsk engangsutstyr skal ikke gjenbrukes. En virksomhet som gjenbraker engangsutstyr må anses å være produsent, og må oppfylle kravene i forskrift om medisinsk utstyr.²²

5. Anskaffelser

Helseforetakene må som offentligrettslige organer etterleve lovverket med tilhørende forskrifter om offentlige anskaffelser.²³ Loven får anvendelse på anskaffelse av varer og tjenester, og dermed helseforetakenes anskaffelse av behandlingshjelpemidler til utlån.²⁴ Lovverket stiller krav til anskaffelsesprosessen som integritet²⁵, god forretningsskikk, konkurranse, forutberegnelighet, gjennomsiktighet, etterprøvnbarhet, objektivitet, ikke-diskriminerende/objektive kriterier og likebehandling.²⁶ Helseforetakene, herunder behandlingshjelpemiddelenhetene, er ansvarlig for at anskaffet medisinsk utstyr samsvarer med forskrift om medisinsk utstyr og er egnet for det tiltenkte bruksområdet.

6. Pasientjournal

Behandlingshjelpemidler er en del av et aktivt medisinsk behandlingsopplegg som tilbys av spesialisthelsetjenesten. Behandlingshjelpemiddelenheten er pliktig til å føre pasientjournal for sine pasienter.²⁷ Pasientjournalen må tilfredsstille lovverket i spesialisthelsetjenesten, helsepersonelloven, pasient- og brukerrettighetsloven, pasientjournalloven, pasientjournalforskriften, og arkivloven.

7. Flytting, midlertidige opphold og reise

Flytting

Hvis en pasient flytter, og dette medfører pliktig endring av adresse i folkeregisteret til en annen helseregion, er det regionalt helseforetak i den nye bostedsregionen som har ansvaret for å gi et tilbud om behandlingshjelpemidler. Behandlingshjelpemiddelenheten avtaler i hvert enkelt tilfelle hvordan eventuell medflytting og oppgjør for utstyret skal skje.

Reise til utlandet

Helseforetakene har ansvar for behandlingshjelpemidler i Norge. Tas utstyret ut av landet gjøres dette på eget ansvar. Skulle det oppstå feil på utstyret har ikke helseforetaket mulighet å sende utstyr/materiell ut av landet. Vi minner om at utlånte behandlingshjelpemidler er helseforetakets eiendom om ikke annet er avklart.

Oksygenbehandling i utlandet dekkes av Helfo-Utland.

¹⁹ jf. veileder til håndteringsforskriften § 17

²⁰ jf. Forskrift om smittefarlig helseavfall

²¹ jf. veileder til håndteringsforskriften § 17,

²² jf. håndteringsforskriften § 5

²³ jf. offanskl. § 2

²⁴ jf. offanskl. § 3

²⁵ jf. FOA § 1

²⁶ jf. offanskl. § 5

²⁷ jf. hpl. § 39 og sphlsl. § 3-2

Reise i Norge

Reise i Norge med oksygen dekkes av helseforetaket hvor pasienten har bostedsadresse. Helseforetaket hvor pasienten skal feriere må få beskjed i god tid om det medfører et behov for levering av oksygen eller utlån av oksygenutstyr.

8. Hjemme installasjoner og helseforetakenes ansvar

Når medisinsk utstyr, herunder medisinsk teknisk utstyr,²⁸ krever elektrisitet blir det definert som elektromedisinsk utstyr og/eller aktivt medisinsk utstyr.²⁹ Forskriftene pålegger spesialisthelsetjenesten ansvar og oppgaver for behandlingshjelpemidler.

Håndteringsforskriften § 9 første ledd om ”plassering og tilkobling” sammen med internkontrollforskriften³⁰ § 5 nr. 6 og 7 hjemler en plikt for helseforetakene til å vurdere hvorvidt det medisinske utstyret skal utplasseres i et privat hjem.³¹ Denne vurderingen må gjøres på bakgrunn av en konkret vurdering/kontroll av påliteligheten og sikkerheten i det enkelte elektriske anlegg. El-tilsynsloven og forskrift om elektriske lavspenningsanlegg ”omfatter alle elektriske anlegg og alt elektrisk utstyr”³², sammen med den til enhver tid gjeldende minimumssikkerhetsnivået i normsamlingen³³, setter krav til hvilken tilstand hjemmeinstallasjonen bør/skal inneha. Den enkelte eier og/eller bruker av det elektriske anlegget har det juridisk og økonomiske ansvaret både for at anlegget tilfredsstillende sikkerhetskravene, og for eventuelle utbedringer.

9. Pasientrettigheter

Pasient- og brukerrettighetsloven har som formål å sikre befolkningen lik tilgang på tjenester av god kvalitet, fremme tillitsforhold og sosial trygghet, samt ivareta respekten for pasientens liv, integritet og menneskeverd.³⁴ Blant pasientrettighetene er retten til *vurdering*³⁵, *fornytt vurdering*³⁶, *medvirkning*³⁷, *informasjon*³⁸, *samtykke*³⁹, og *journalinnsyn*⁴⁰.

Rett til nødvendig helsetjenester

Behandlingshjelpemidler inngår som en del av helsehjelpen som en pasient kan ha rett til å motta. Det er en forutsetning at pasienten kan ha forventet nytte av helsehjelpen, og at kostnadene står i rimelig forhold til tiltakets effekt.⁴¹ Det vises i denne forbindelse til prioriteringsforskriften § 2, som utdyper hva som menes med ”nødvendig helsehjelp”. Helseforetakene bestemmer selv hvordan ”sørge for”-ansvaret og retten til nødvendig helsehjelp skal oppfylles innenfor rammen av hva som er medisinsk forsvarlig. Det vil i hvert enkelt tilfelle være en konkret, medisinsk vurdering av behov for behandling og behandlingshjelpemidler. Det er legespesialisten som i utgangspunktet skal utrede og

²⁸ jf. lov om medisinsk utstyr § 3 første ledd

²⁹ jf. håndteringsforskriften § 4 bokstav b og d, forskrift for medisinsk utstyr § 1-5 bokstav c og l.

³⁰ For helsetjenesten gjelder forskrift 20.des. 2002 nr. 1731 om internkontroll i sosial- og helsetjenesten. For elektromedisinsk utstyr gjelder forskrift 6.desember 1996 nr. 1127 om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften).

³¹ jf. brev fra DSB til Helse Øst RHF datert 2005.10.12.

³² jf. El-tilsynsloven § 1

³³ Se NEK 400:2014

³⁴ jf. pbrl. § 1-1

³⁵ jf. pbrl. § 2-2

³⁶ jf. pbrl. § 2-3

³⁷ jf. pbrl. § 3-1

³⁸ jf. pbrl. § 3-2

³⁹ jf. pbrl. Kap. 4

⁴⁰ jf. pbrl. Kap. 5

⁴¹ jf. pbrl. § 2-1 b andre ledd og brev fra HOD datert 2015.02.11, 2013.12.16, 2012.04.27, 2012.04.24, 2012.03.21, 2012.02.23, 2010.05.11

vurdere pasienten. Ett eventuelt avslag, fra behandlingshjelpemiddelenheten, på søknad om behandlingshjelpemiddel må begrunnes i det enkelte tilfelle.

Valg av behandlingssted

Pasienten har rett til fritt sykehusvalg eller behandlingssted innen den offentlig finansierte spesialisthelsetjenesten, d.v.s. helseinstitusjon som eies av et regionalt helseforetak eller har avtale med et regionalt helseforetak.⁴² Legespesialisten sender deretter søknaden på vegne av pasienten til den lokale behandlingshjelpemiddelenheten ved pasientens folkeregistrerte bostedsadresse; den behandlende legespesialisten er ansvarlig for den videre helsehjelpen som ytes med hjelp fra behandlingshjelpemiddelenheten. For at pasienten skal få en forsvarlig hjemmebehandling må behandlingshjelpemiddelenheten ved pasientens folkeregistrerte bostedsadresse, være ansvarlig for behandlingshjelpemidlene.

Fritt behandlingsvalg er en reform som ventes innført 1. november 2015, virkningen av ikrafttreddelsen er enda uklare.

Klage

En pasient eller dennes representant som mener pasientrettighetene er brutt har rett til å klage til fylkesmannen.⁴³ Klagen skal sendes til den som har truffet avgjørelsen.⁴⁴ Klagefristen er fire uker etter at vedkommende ”fikk eller burde ha fått tilstrekkelig kunnskap.”⁴⁵ Klagen skal være skriftlig og undertegnet, og den bør begrunnes.⁴⁶

10. Finansiering

Pasient og bosted

Hva en pasient har rett til å motta av helsehjelp samsvarer ikke nødvendigvis med hva pasienten har rett til å få kostnadsfritt (finansiert av staten). Personer som har fast bosted eller fast oppholdssted i Norge får sine behandlings- og forpleiningsutgifter dekket av det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion uavhengig av statsborgerskap.⁴⁷ For pasienter uten fast bopel, dvs. uten adresse registrert i Folkeregisteret, anbefales det at ansvaret for utlån av behandlingshjelpemidler tillegges behandlende helseforetak med tilhørende behandlingshjelpemiddelenhet. Personer som ikke har fast opphold i riket og som ikke er medlemmer av folketrygden eller stønadsberettiget i henhold til gjensidig avtale med annen stat, skal selv dekke kostnaden ved behandlingen fullt ut (konvensjonspasienter).⁴⁸ Det kan ikke kreves forhåndsbetaling for helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten som ikke kan vente.⁴⁹

Pasienters egenbetaling

Spesialisthelsetjenesteloven §§ 2-1a og 5-2 slår fast hovedregelen om hvilke tilbud de regionale helseforetakene skal sørge for og at utgiftene i denne forbindelse skal bekostes av de regionale helseforetakene. Behandlingshjelpemidler er ikke omfattet av de enkelte tilfellene⁵⁰, hvor det er gitt hjemmel til å gi forskrifter om egenbetaling. Helseforetakene kan ikke kreve egenbetaling for behandlingshjelpemidler.

⁴² jf. pbrl. § 2-4

⁴³ jf. pbrl. § 7-2

⁴⁴ jf. pbrl. § 7-2

⁴⁵ jf. pbrl. § 7-5

⁴⁶ jf. pbrl. § 7-3

⁴⁷ jf. sphlsl. §§ 5-1 og 5-2

⁴⁸ jf. sphlsl. § 5-3, forskrift om tjenester til personer uten fast opphold § 2, prioriteringsforskriften § 1

⁴⁹ jf. I-5/2011punkt 3.

⁵⁰ jf. sphlsl. § 5-5

11. Rettskilder

Fagområdet behandlingshjelpemidler er en del av spesialisthelsetjenesten, dermed gjør helselovgivningen seg gjeldende sammen med den særegne medisinske og medisinsk tekniske utstyrslovgivningen. Nedenfor følger en ikke uttømmende liste over rettskilder for behandlingshjelpemidler som fagområde:

Lovverket:

- Lov 24. juni 2011 nr. 30 om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven)
- Lov 20. juni 2014 nr. 42 om behandling av helseopplysninger ved ytelse av helsehjelp (Pasientjournalloven)
- Lov 14. april 2000 nr. 31 om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven)
- Lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser (Anskaffelsesloven) - offanskl.
- Lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (Helsepersonelloven) - hpl.
- Lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven).
- Lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven) - sphsl.
- Lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) – ftrl.
- Lov 12. januar 1995 nr. 6 om medisinsk utstyr - medutstl.
- Lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer (Smittevernloven) - smittel.
- Lov 4. desember 1992 nr.126 om arkiv (Arkivlova) - arkl.
- Lov 30. mars 1984 nr. 15 om statlig tilsyn med helse- og omsorgstjenesten m.m. (Helsetilsynsloven)
- Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven).
- Lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) - fl.
- Lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (El-tilsynsloven)

Forskrifter:

- FOR-2013-11-29-1373 Forskrift om håndtering av medisinsk utstyr (håndteringsforskriften) – fhmu.
- FOR-2013-06-19-739 Forskrift om elektroforetak og kvalifikasjonskrav for arbeid knyttet til elektriske anlegg og elektrisk utstyr (Forskrift om elektroforetak mv.)
- FOR-2013-05-31-563 Forskrift om nasjonal kjernejournal (Kjernejournalforskriften)
- FOR-2011-12-16-1255 Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket
- FOR-2011-12-06-1357 Forskrift om utførelse av arbeid, bruk av arbeidsutstyr og tilhørende tekniske krav (forskrift om utførelse av arbeid)
- FOR-2011-01-14-36 Forskrift om elektrisk utstyr
- FOR-2006-04-28-458 Forskrift om sikkerhet ved arbeid i og drift av elektriske anlegg.
- FOR-2006-04-07-402 Forskrift om offentlige anskaffelser - FOA
- FOR-2005-12-15-1690 Forskrift om medisinsk utstyr
- FOR-2005-10-11-1196 Forskrift om smittefarlig avfall fra helsetjeneste og dyrehelsetjeneste mv. (Forskrift om smittefarlig helseavfall)
- FOR-2005-06-17-610 Forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten
- FOR-2004-06-01-931 Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- FOR-2004-06-01-930 Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- FOR-2002-12-20-1731 Forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten
- FOR-2000-12-21-1385 Forskrift om pasientjournal
- FOR-2000-12-15-1265 Forskrift om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften)
- FOR-2000-12-01-1208 Forskrift om prioritering av helsetjenester, rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, rett til behandling i utlandet og om klagenemnd (Prioriteringsforskriften)
- FOR-1998-11-06-1060 Forskrift om elektriske lavspenningsanlegg

Forarbeider

St.prp.

st.prp.nr.1 (2002-2003)

Rundskriv:

Rundskriv fra Helse- og omsorgsdepartementet:

- I-2013-3 Spesialisthelsetjenestens veiledningsplikt overfor den kommunale helse- og omsorgstjenesten
- I-2011-5 Helsehjelp til personer uten fast opphold i riket og personer uten lovlig opphold (innholdet er flyttet til forskrift, men rundskrivet er relevant og gir veiledning)
- I-2008-2 Utgifter ved helsehjelp i norske helseinstitusjoner under den offentlige spesialisthelsetjenesten blant annet for personer som ikke er bosatt i Norge.
- I-2001-20 Rundskriv om Lov om helsepersonell m.v.
- I-2000-60 Lov om pasientrettigheter. Samlerundsskriv med merknader.
- I-2000-54 Meldeplikt til fylkeslegen om betydelige personskader - spesialisthelsetjenesteloven § 3-3 - justeringer av meldeordningen

Rundskriv fra Helsedirektoratet:

- IS-2013-5 Spesialisthelsetjenesteloven med kommentarer
- IS-2012-8 Helsepersonelloven med kommentarer
- IS-2010-6 Helsepersonells taushetsplikt. Vern av pasientens integritet i muntlig kommunikasjon mellom pasient og helsepersonell.
- IS-2010-5 Barn som pårørende

Rundskriv fra Riksadvokaten

RA-2001-5 - Lov om helsepersonell - påtalemessige direktiver

Veiledere

Veilder fra Helsedirektoratet

- IS-1183 Hvordan holde orden i eget hus – Internkontroll i sosial- og helsetjenesten (veileder til internkontrollforskriften i helsetjenesten)

Veileder fra Helsedirektoratet og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:

Veileder til forskrift om håndtering av medisinsk utstyr

Råd

Råd fra Forum for behandlere av utenlandske pasienter

Utenlandspasienter i sykehus – Rettigheter og finansiering - Råd for praktisk håndtering

Norm

- NEK 400 Elektriske lavspenningsinstallasjoner
- NEK 400 Bolig

Offentlige dokumenter (herunder brev)

Helse- og omsorgsdepartementet:

- Dato: Fra – Til Stikkord:
- 2015.03.19 HOD til Harry Benjamin ressurscenter - vedr. Dekning av utgifter til penisproteser, HD er fagmyndighet
- 2015.03.13 HOD til Harry Benjamin ressurscenter - Vedr. HFenes betalingsansvar ved behandling av hårfjerning for pasienter med kjønnsdysfori
- 2015.02.11 HOD til ped. psyk. rådgiver Thea Svenkerud - BHM, nødvendig medisinsk behandling
- 2014.08.00 HOD til Harry Benjamin Ressurscenter - Behandlingshjelpemidler og lagre egne kjønnseller.pdf
- 2014.08.20 HOD til RHFene - Hårvekst for personer med kjønnsdysfori
- 2014.07.09 HOD til HV RHF(v. Førde HF) - Behandlingshjelpemidler - kuleprodukter - kuleputer, kulevester
- 2014.05.09 HOD til RHFene - klageregler og klageinstans for BHM
- 2013.07.03 HOD til RHFene - Taleventiler og taleproteser for strupeopererte (tracheostomerte)
- 2013.05.24 HOD til haugtun omsorgscenter - Samhandlingsreformen og BHM, finne løsninger
- 2013.04.17 HOD til RHFene - Behandlingshjelpemidler, ikke aktuelt å tilbakeføre til NAV
- 2013.04.07 HSØ til HFene - Vedrørende ansvar for behandlingshjelpemidler
- 2013.02.26 HOD til HSØ - BHM, digitalvekt
- 2013.01.25 HOD til HSØ(kopi Vestre viken) - BHM overført varmemaske vurderes i det enkelte tilfelle.pdf
- 2012.11.22 HOD til RHFene - Behandlingshjelpemidler - oppfølging av NOU 2010 5
- 2012.04.27 HOD til OUSHF - Behandlingshjelpemidler i institusjoner
- 2012.04.24 HOD til HSØ - klageordning(UTGÅTT)
- 2012.02.23 HOD til Helse Stavanger HF(kopi til HV RHF) - Avklaring av ansvarsområder for behandlingshjelpemidler og spesialisthelsetjenesten, kjøleskap
- 2011.12.09 HOD til OUS - Spørsmål knyttet til BHM
- 2011.11.22 HOD til RHFene og fylkesmenn - avklaringer etter arbeidsgruppen vedr. BHM
- 2011.09.22 HOD til OUS - kompresjonsstrømper og støttebandasjer, lymfeødem
- 2011.06.30 HOD og AD til RHFene - utredninger om BHM
- 2011.05.13 HOD til RHFene - NOU 2010-5 Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering
- 2011.04.07 HOD til Fysioterapeutforbund (kopi RHFene) - Dekning av utgifter til kompresjonsstrømper og støttebandasjer til pasienter med lymfødem etter brystkreftbehandling
- 2011.01.21 HOD til Fonna HF(kopi HV) - Klage på avslag om BHM - INR måling
- 2010.11.02 HOD til Stortinget(skriftlig besvarelse) - spørsmål om egenmåling av INR refusjon ved innkjøp av måleapparat
- 2010.05.11 HOD til Foreningen for brystkrefteropererte - ang. lymfoedem
- 2007.07.02 HOD til RHFene - brukers ansvar for BHM
- 2006.06.27 HOD til LFL (kopi RHFene) - Dekning av utgifter til oksygen paa flyreiser
- 2004.08.31 HOD til RHFene - oppfølging av BHM og forbruksmateriell
- 2004.04.13 Dok. nr. 15547 (2003-2004) Dagfinn Høybråten (helseminister) - Stortingetsspørretime
- 2002 HOD til RHFene - vedr. overføringen av ansvar fra RTV til RHF

Direktoratet for Samfunnssikkerhet og Beredskap:

- 2011.07.01 DSB til HV - Ansvar for håndtering av utstyr og tilbehør satt sammen av deler fra flere produsenter.pdf
- 2005.10.12 DSB til HØ RHF- Hjemmeinstallasjoner og helseforetakenes ansvar.pdf
- 2014.05.06 DSB(Magne Toft) till A-hus - epost, BHM til bruk utenfor sykehus.pdf

Arbeidsdepartementet:

2010.05.19 AD til HOD - BHM, ansvaret for medisinsk forbruksmateriell.pdf

Helsedirektoratet:

2014.05.27 HD til OUS HF v. Kathrine Olsen - Svar på spm. om vurdering av BHM, Generell henvendelse.pdf 2012.07.16 HD til HOD - Overføring av BHM fra AD.pdf

2012.03.28 HD til Statens legemiddelverk - Heparin er BHM, fjernes fra refusjonslisten.pdf

2012.03.01 HD til RHFene - Formål hvor vedtaks- og budsjettansvar ble overført til HF i 2003.pdf

2012.03.01 HD til RH - Bidragsformål.pdf

IS-1531 Rapport fra arbeidsgruppe Helsedirektoratet juli 2008.pdf

NAV:

2005.10.24 Rikstrygdeverket til HØ RHF - Hjemmeinstallasjoner og helseforetakenes ansvar.pdf

2002.12.04 Trygdeetaten til RTV(rikstrygdeverket v. Hjelpemiddelsentralene - Overføring av BHM til HF.pdf

Forkortelser

HOD Helse- og omsorgsdepartementet

DSB Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

HD Helsedirektoratet